

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. IV. Solvuntur objectiones

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

tatem indifferentiam, quam habuit Christus moriendo; qui enim habet aliquid in sui potestate, ita facit illud, ut possit non facere. Unde Augustinus I. tract. 19. in Joan. explicans libertatem qua Christus mortuus est, sic ait: *Quis ita dormit, quando voluerit, sicut Jesus mortuus est, quando voluit? Quis ita vestem deponit, quando voluerit, sicut se carne exiit, quando voluit? Quis ita cum voluerit, obiit, quomodo cum voluerit, obiit.* Cum verò addit Christus: *Hoc mandatum accepi à Patre meo*, satis innuit, quòd ex vi ipsiusmet præcepti habuit hanc potestatem & indifferentiam, eò quòd Pater ei mortem præcipiendo, volebat ipsum mori libere, live cum potestate non moriendi; atque ita nec fecit Christus, nec potuit facere contra voluntatem Patris, quando potuit non mori, hoc enim erat potius juxta voluntatem Patris: sic igitur fuit liber, & simul impeccabilis, non obstante rigoro præcepto moriendi ipsi à Patre imposto.

§. IV.

Solvuntur objectiones.

89. **P**RO solutione. objectionum duo breviter præmittenda sunt. Inprimis observanda est distinctio duplicis potentia: alia enim est potentia consequens, alia antecedens: vel ut quidam Recentior Thomista loquitur, alia est potentia positionis, alia potentia pure possibilitatis. Per illam ita potest aliquid fieri, ut fiat, & ponatur de facto; per istam verò ita fieri potest, ut vera possibile sit, licet de facto non ponatur: v. g. præmotus ad amorem ita infallibiliter amat, ut tamen possit non amare, & sub tali motione absolutam ad non amandum potentiam retineat, subindeque habet potentiam consequentem, seu positionis respectu amoris; & potentiam antecedentem, seu pure possibilitatis respectu negationis illius.
90. **D.** Thomashujus distinctionis fundamentum præbendum 1.2. quæst. 10. art. 4. ad 3. ait: *Si Deus movet voluntatem ad aliquid, impossibile est poni quòd voluntas ad illud non moveatur, non tamen est impossibile simpliciter, undè non sequitur quòd voluntas à Deo ex necessitate moveatur.* Et 1. ad Annib. dist. 47. quæst. unica art. 1. ad 2. *Quamvis* (inquit) *contrarium ejus, quòd est volitum à Deo, non possit stare cum voluntate divina, possibilitas tamen ad contrarium potest stare cum ea &c.* Igitur ex D. Thoma, licet præmotus ad unum, non habeat potentiam positionis ad oppositum, benè tamen potentiam pure possibilitatis. Hæc distinctio, licet coincadat cum distinctione sensus compositi & divisi suprà explicata, videtur tamen clarior, eaque non ita facile possunt abuti Adversarii, sicut alterâ.
91. **S**ecundò ex Alvare suprà qu. 8. disp. 86. notandum est, quòd non obedire, seu non implere præceptum, potest dupliciter accipi. Primò, more negative, ut importat negationem actus obedientia, quæ quidem negatio dicitur tam de eo quòd est, quam de eo quòd non est; nam etiam quando nullum est præceptum impositum alicui verè affirmamus quòd ille nò implet præceptum, & isto modo non obedire nullum est peccatum. Secundò modò accipitur privative, seu contrariè, ut importat transgressionem præcepti, seu privationem observationis præcepti debita inesse, & hoc modo non obedire est peccatum inobedientia. His præmissis facile solvi poterunt argumenta, quæ fieri solent contra modum conciliandi libertatem Christi cum

ejus impeccabilitate, suprà explicatam. Obijciunt ergo primò: Christus non potuit non obedire Patri, seu non implere præceptum de morte subeunda pro salute generis humani à Patre ipsi impositum: Ergo libere tale præceptum non implevit, subindeque nec in ejusdem implensione meruit, cum libertas sit conditio necessarii requisita ad meritum. Consequentia patet, Antecedens probatur. Christus non potuit peccare, cum ab intrinseco esset impeccabilis: Ergo nec Patri non obedire, seu præceptum de morte pro salute generis humani subeunda non adimplere. Antecedens est certum, & patet ex dictis disp. præcedenti, ubi omnimodam Christi impeccabilitatem variis rationibus demonstravimus. Consequentia verò probatur. Posse non obedire, seu præceptum non implere, est posse peccare: Ergo si Christus peccare non potuit, non potuit etiam non obedire, seu non implere præceptum moriendi sibi à Patre impositum. Consequentia evidens est, Antecedens probatur. Actum non obedire, seu actum omitti actum præceptum, est actum peccare: Ergo posse non obedire, seu actum præceptum omittit, est posse peccare. Sicut quia actus esse hominem, est actus esse animal rationale, posse esse hominem, est posse esse animal rationale. Undè tritum est ac pervulgatum Philosophorum axioma: *Quod facit actus actum, hoc facit potentia possibiliter.*

Huic objectioni, quæ in hac materia præcipua est, ex principiis jam statutis dupliciter respondere potest. Inprimis enim potest sic distinguere. Antecedens: Christus non potuit non obedire Patri, seu non implere præceptum &c. privative, & in sensu composito; concedo Antecedens: negativè, & in sensu diviso, nego Antecedens. Ad cujus probationem, concedo Antecedente, distinguo Consequens eadem distinctione, & similiter ad probationem Consequentiæ, distinguo Antecedens. Posse non obedire privative, & in sensu composito, est posse peccare, concedo Antecedens. Posse non obedire negativè, & in sensu diviso, est posse peccare, nego Antecedens, & Consequentiam. Nec valet ab actu ad potentiam, quia negatio obedientia existens, non est pura negatio, sed privatio moralis, poniturque & componitur cum præcepto, eò quòd ut existens non possit ab ullo accidenti præscindere, quorum unum est actualis cum præcepto conjunctio, & ratio privationis moralis: potentia autem tendit in non obedientiam in sensu diviso, & prout negatio est. Undè ille discursus non valet: *Non obedire de facto, est de facto peccare: Christus potuit non obedire: ergo potuit peccare:* arguitur enim ab una de sensu composito, & alia de sensu diviso, ad aliam de sensu composito, & variatur appellatio: sive arguitur à non restricto ad restrictum, inferitur enim ex eo quòd Christus potuit ponere negationem obedientia, sub ratione negationis, potest ille illam ponere sub conceptu privationis, in qua prout sic peccatum omissionis consistit. Sicut hæc ratiocinatio non valet: *Actum non ponere actum præscriptum à Deo, est actum falsificare scientiam Dei: sed homo potest non ponere actum præscriptum à Deo: ergo potest falsificare scientiam Dei:* quia in ea similis defectus committitur, & fit etiam transitus à sensu composito ad divinum.

Secundò majoris claritatis gratia aliter distinguo hanc propositionem: *Posse non obedire,*

seu præceptum non implere, est posse peccare; si id intelligatur de potentia consequenti, seu de potentia positionis, concedo. Si de potentia antecedente, & puræ possibilitatis, nego. Nam inter utramque potentiam notabile intercedit discrimen, ut ex supra dictis patet: potentia enim consequens, seu positionis illa dicitur, quæ aliquando est ad actum reducenda; & cui ex nullo capite repugnat cum actu conjungi; unde cum perfectè & completè practica sit, à nullo prædicato, etiam accidentali, in suis extremis præscindit: potentia verò antecedens, seu puræ possibilitatis est, quæ ad actum reducenda non est, & cui ex aliqua suppositione repugnat cum actu conjungi, tenditque in actum, vel negationem actus secundum se; præscindendo ab his, quæ accidentaliter illi conveniunt, eo quod non sit practica completè: cum ergo, supposito præcepto de aliquo actu, omiffioni illius annexa sit ex accidenti ratio privationis moralis; sit quod potentia consequens, seu potentia positionis, ad illum omittendum, sit potentia ad omiffionem moraliter & privativè sumptam, subindeque potentia ad peccandum; non verò potentia antecedens, seu puræ possibilitatis, quæ tendit ad negationem actus secundum se; & cum præcificatione eorum, quæ ex accidenti illi conjuncta inveniuntur. Unde non valet ista consequentia: *Christus, supposito præcepto Patris de subeunda morte, potuit non mori, potuit à antecedenti, seu puræ possibilitatis: Ergo potuit peccare, & præceptum Patris non adimplere.*

Nec obstat exemplum; quod in objectione adducitur: nam homo est essentialiter animal rationale, omiffio verò, seu negatio mortis in Christo, non est essentialiter privatio & transgressio, sed accidentaliter, & ratione præcepti per accidens suppositi: potentia autem non potest ab actu dividere, quæ sunt illi essentialia, & sic non stat potentia ad esse hominem divisivè ab hoc, quod esse se animal rationale; potest tamen præscindere ab illis, quæ accidentaliter conjunguntur cum actu, vel negatione ejus, per tendentiam ad illa secundum se accepta; & quia negatio mortis solum est privatio per accidens, & ratione præcepti, quod illi essentiali non est, consequens fit, quod adhuc in instanti præcepti possit potentia tendere ad illam secundum se inspectam quoad sibi essentialia, qua ratione est negatio, præscindendo ab illa quatenus est privatio.

Ad axioma autem in contrarium adductum, respondetur illud esse verum, quando potentia & actus sibi correspondent; secus verò quando non sibi correspondent, ut contingit in proposito: nam potentia antecedens non moriendi, quæ remanet in Christo, stante præcepto ipsum ad mortem obligante, cum sit potentia ad negationem mortis solum ut dividendam à præcepto, non est potentia correspondens actui, quo Christus voluntariè non moriendo transgressus fuit præceptum, quandoquidem actus ille est ad negationem mortis, non ut dividendam à præcepto, sed ut componendam cum ipso.

Obiicies secundò, & simul instabis contra præcedentem solutionem & doctrinam: Potentia etiam antecedens, seu puræ possibilitatis ad odium Dei, est potentia peccandi: Ergo & potentia antecedens, seu puræ possibilitatis ad negationem mortis stante præcepto: Sed Christus cum ab interfecto impeccabilis esset, non habu-

it peccandi potentiam: Ergo nec potentiam antecedentem, seu puræ possibilitatis ad non moriendum, supposito præcepto moriendi sibi à Patre imposito. Antecedens constat, prima verò Consequentia sic ostenditur. Tam est mala negatio mortis, stante præcepto, utpote præcepti transgressiva, quàm sit malum de se odium Dei: Ergo potentia antecedens, seu puræ possibilitatis ad non moriendum, stante moriendi præcepto, non minùs est potentia peccandi, quàm potentia antecedens, seu puræ possibilitatis ad odium Dei.

Respondeo, concessio Antecedente, negando primam Consequentiam & paritatem: Ratio discriminis est, quia odium Dei quovis modo consideratum, est malum, & idè prohibitum, quia malum; unde potentia, quæ à tali actu specificatur, live de facto ponatur actus, live sit solummodo possibilis, non potest non esse mala: at verò negatio mortis est de se indifferens, nec est prohibita, quia mala, sed mala, quia prohibita; & idè per præceptum moriendi Christo impositum, non prohibetur negatio mortis purè possibilis, sed negatio posita, vel ponenda de facto; subindeque potentia antecedens, seu puræ possibilitatis ad negationem mortis, non est mala, nec peccaminosa, seu peccandi potentia.

Obiicies tertio, & simul instabis contra primam solutionem: Supposito præcepto moriendi non manet in Christo possibilis negatio mortis etiam in sensu diviso: Ergo supposito tali præcepto non manet liber ad moriendum. Consequentia patet, ad libertatem enim indifferentiæ requiritur potentia ad agendum, & non agendum, saltem in sensu diviso. Antecedens probatur: Negationem mortis esse possibilem in sensu diviso, est illam posse dividi à præcepto, sicut eam esse possibilem in sensu composito, est illam posse cum præcepto componi: Sed Christus non potuit negationem mortis à præcepto dividere: Ergo supposito præcepto negatio mortis non fuit Christo possibilis, etiam in sensu diviso. Major videtur certa; Minor probatur. Posse unum dividere ab alio, est posse unum ponere, & aliud auferre: Sed Christus non potuit à se præceptum auferre: Ergo nec potuit negationem mortis à præcepto dividere.

Respondeo, negando Antecedens, ad cuius probationem, distinguo Majorem: negationem mortis esse possibilem in sensu diviso, est illam posse dividi à præcepto, divisibilitate accepta positivè nego Majorem. Divisibilitate non positivè, sed præcisiivè accepta, concedo Majorem, & sub eadem distinctione Minoris, nego Consequentiam.

Explicatur solutio: Negatio moriendi supposito præcepto dupliciter ab illo dividi potest, positivè nimirum & præcisiivè: licet autem divisio positiva negationis mortis à præcepto petat ablationem præcepti, & potentia ad illam sic sumptam exigat patiter potentiam ablativam præcepti; divisio tamen præcisiiva negationis mortis à præcepto non petit ablationem præcepti, nec per consequens potentia ad illam sic sumptam postulat potentiam ablativam præcepti, sed ad illam sufficit potentia ad negationem mortis secundum se acceptam, qualiter à præcepto præscindit: quando verò nos constituimus in Christo potentiam ad non moriendum in sensu diviso, supposito etiam præcepto moriendi, per ly *diviso* non significatur di-

visio positiva negationis mortis à præcepto, sed duntaxat præcliva.

100. Obijcies quartò: Non est dabilis potentia ad id, quod implicat contradictionem: Sed supposito præcepto moriendi implicat Christum non mori de facto, cum ab intrinseco impecabilis sit: Ergo supposito præcepto moriendi non est dabilis in Christo potentia ad non moriendum, subindeque posito tali præcepto non habet libertatem indifferentiæ ad moriendum, & non moriendum.

101. Respondeo, distinguendo Majorem: Non est dabilis potentia ad id, quod implicat contradictionem ex terminis, concedo Majorem. Ad id quod implicat contradictionem ex suppositione aliqua, subdistinguo Majorem: Non est dabilis potentia consequens, seu positionis, concedo Majorem: potentia antecedens, seu pure possibilitatis, nego Majorem, & sub eadem distinctione Minoris, distinguo Consequens, illudque concedo de potentia consequenti, seu positionis, nego autem de potentia antecedenti, seu pure possibilitatis. Nam implicatio existentie negationis mortis in Christo, non est ex intrinseco negationis mortis, sed ex aliquo accidenti, nempe ex suppositione præcepti & impecabilis Christi; & ideo terminare potest habitudine potentie antecedentis, seu pure possibilitatis, quæ præcliva est ab his, quæ ex accidenti conveniunt, vel ex accidenti repugnant; non autem habitudinem potentie consequentis, seu positionis, quæ nec ab eis, nec ab accidentalibus præscindere potest, ut in solutione primæ objectionis declaravimus.

102. Obijcies ultimo: Necessitas antecedens destruit libertatem, ut communiter docent Philosophi & Theologi: Sed necessitas moriendi ex præcepto in Christo est necessitas antecedens: Ergo libertatem, & consequenter etiam meritum mortis ejus destruit. Major est certa, Minor probatur. Sola necessitas, quæ nostram libertatem consequitur, est necessitas consequens, ut docet Anselmus lib. 2. *Cur Deus homo*, cap. 18. & lib. 1. de concordia prædestinationis & gratiæ cum libero arbitrio cap. 1. At necessitas orta ex præcepto non sequitur nostram libertatem, sed illam præcedit: Ergo non est necessitas consequens, sed antecedens.

103. Confirmatur: Necessitas orta ex aliquo se tenente ex parte actus primi, non est consequens, sed antecedens: At præceptum se tenet ex parte actus primi in ordine ad actum obedientiæ: Ergo necessitas orta ex præcepto non est consequens, sed antecedens. Minor constat, objectum enim ut cognitum ad actum voluntatis, ex parte actus primi concurret: Sed objectum obedientiæ est præceptum superioris: Ergo præceptum ut cognitum se tenet ex parte actus primi respectu actus obedientiæ. Major verò suadetur: Necessitas orta ex visione beatifica in ordine ad dilectionem Dei, non alia de causa antecedens est, & libertatem in tali dilectione non patitur, nisi quia ex parte actus primi ad beatificam dilectionem concurret; & è contra in sententia Thomistarum auxilium physicè prædeterminans non inducit necessitatem antecedentem, quia non ex parte actus primi, sed ut applicatio efficax ad actus nostros concurret: Ergo necessitas orta ex aliquo se tenente ex parte actus primi, est necessitas antecedens.

104. Respondeo concessa Majori, negando Minor-

rem, ed cujus probationem, distinguo & certum Majorem: Sola necessitas, quæ nostram libertatem consequitur, formaliter, aut æquivalente, est necessitas consequens, concedo Majorem. Solum formaliter, nego Majorem, & sub eadem distinctione Minoris, nego Consequentiam.

Explicatur solutio: Consequi nostram libertatem formaliter, est illam in seipso supponere, consequi autem nostram libertatem æquivalente, est consequi & illam supponere in aliquo eminenter continente libertatem nostram, & quia præceptum Christo impositum supponit decretum Dei efficax de operatione præcepti, ut supra annotavimus; & aliunde in tali decreto, utpote primo libero, ac primæ rationis libertatis creatæ & participatæ radice libertatis Christi imperati eminenter continetur, de fit quod necessitas orta ex præcepto Christi imposito consequatur libertatem actus præcepti, si non formaliter, saltem æquivalente, proinde quod non sit antecedens, sed consequens quoad effectum conservandi illam libertatem. Hanc solutionem & doctrinam fuisse expressimus in Tract. de prædestinatione, ubi etiam mentem & doctrinam Anselmi, quæ frequenter abutuntur Adversarii, elucidavimus, eamque tradit & egregie explicat Episcopus Oxoniensis in manuscripto de merito Christi.

Secundo responderi potest cum eodem Episcopo, aliter distinguendo eandem Majorem: Sola necessitas, quæ nostram libertatem liberam in recto subsequitur non est antecedens, nego Majorem. Sumptam in recto, vel in obliquo, concedo Majorem, & sub eadem distinctione Minoris, nego Consequentiam. Nam cum præceptum sit de actu, connotando libertatem in illo, licet necessitas orta ex præcepto non supponat libertatem actus præcepti, sumptam in recto, illam tamen in obliquo supponat: Ideo non est antecedens, sed consequens sufficienti modo, ut libertatem non destruat, sed intorquet potius, & confirmet.

Ad confirmationem nego Majorem universaliter intellectam, intentio enim efficax finis in actu primo ad electionem concurret, illamque infallibiliter infert, quando non est nisi unum tantum medium, & tamen illius libertatem non tollit, ut in Tract. de actibus humanis ostendimus: Imperium etiam ex parte actus primi se tenet in ordine ad usum, cum ad illud regulare concurret, illumque efficaciter infert absque eo, quod ejus libertatem impediatur, ut ibid. docuimus & cum Thomistis censet Bellarminus. Non ergo omnis necessitas orta & se tenens ex parte actus primi, est antecedens, sed solum illa quæ sequitur ad principium non supponens libertatem nostram, nec in seipsa formaliter, nec in alio eminenter continente, vel quæ sequitur ad principium non connotans pro termino & materia libertatem. Unde clara Dei ratio non necessitat antecedenter ad amorem, ex eo præcepto quod ex parte actus primi ad illum concurret, sed quia tollit indifferentiam objectivam potestatis, quæ est proxima radix libertatis, & in dilectione beatifica, prout ad Deum terminata, secundum perfectiones necessarias, libertatem connotat, sed potius necessitatem; unde eandem dilectionis, ut ad creaturas terminata, libertatem non auferit, tamen ad illam præceptum sic ex parte actus primi se tenet.

Conclusio affirmativa statuitur.

Dico igitur: operationes Christi Domini habuisse valorem meritorium simpliciter infinitum.

Probatur primò conclusio ex Clemente VI. in dicta Extravaganti *unigenitus*, ubi loquens de thesauro Ecclesie, sic ait: *De cuius consumptione, aut diminutione, non est aliquatenus formidandum, propter infinita merita Christi.* Ergo juxta Pontificem, operationes Christi fuerunt valoris meritorij simpliciter infiniti. Consequentia patet. Tum quia si illarum valor meritorius, non esset infinitus simpliciter, merita Christi non appellarentur absolute infinita. Tum etiam, quia alias formidare cum fundamento possemus, ne ingratis peccata hominum crescerent, ut eorum multitudine merita Christi tandem extinguerentur, aut consumerentur, ut ex infra dicendis patebit.

Nec valet communis responsio Adversariorum, dicentium ex prædicta Pontificis definitione, non colligi merita Christi ex natura rei, seu ex valore intrinseco, fuisse infinita, sed solum ex favore Dei extrinseco, nimirum ex acceptatione divina, quia scilicet fuerunt acceptata à Deo ad præmiū infinitum, nempe ad remissionem multitudinis infinitæ peccatorum, supposito quod illa daretur, vel esset possibilis. Non valet, inquam, hæc responsio: Primò, quia Pontifex ad infinitatem meritorum Christi suadendam, non ad acceptationem extrinsecam Dei, sed ad intrinsecam conjunctionem ad Verbum recurrit, dicens unam guttam sanguinis Christi, propter conjunctionem ad Verbum, sufficientissimam fuisse pro peccatis omnium hominum: Sed si merita Christi solum essent infinita ex acceptatione extrinseca Dei, ad illa recurreret, & non ad conjunctionem cum Verbo: Ergo solutio ista aliena est à mente Pontificis.

Secundò, Merita Christi de facto non fuerunt acceptata pro remissione infinitorum peccatorum: Ergo si ex se, & ex intrinseco valore, infinitatem non habent, non recipiunt illam ex acceptatione extrinseca Dei.

Tertiò, Vel acceptatio divina fuit juxta dignitatem meritoriam operationem Christi, vel fuit supra illam? Si primum, jam supponitur dignitas infinita, seu valor infinite meritorius, in operibus Christi, ante Dei acceptationem. Secundum verò dici non potest: Ergo &c. Minor pro secunda parte, in qua est difficultas, sic ostenditur. Opus ex se non condignum, sed solum ex præmiantis acceptatione, imperfectum est in ratione meriti; sicut pretium de se inæquale, & solum æquale ex alterius voluntaria acceptatione, est in ratione pretij imperfectum: Ergo si opera Christi de se non fuerunt condigna in ratione meriti, sed id habuere ex acceptatione extrinseca Dei, fuere imperfecta in ratione meriti: hoc autem à mente Pontificis prorsus alienum est, cum loco citato excellentiam meritorum & satisfactionum Christi extollere, & perfectam redemptionis nostræ sufficientiam, imò & superabundantiam, declarare intendat.

Probatur secundò conclusio ratione quam idem Pontifex loco citato insinuat: Opus quod pro quovis præmio, majori & majori in infinitum, oblatum, dignè illud mereri potest, continet valorem meritorium infinitum simpliciter: At hujusmodi est quodcumque Christi opus: Ergo habet valorem meritorium simpliciter infinitum. Major certà videtur: Tum quia si esset valoris fi-

0000 3 nri,

ratio cur in sententia Thonistarum auxilium A
physice prædeterminans non inducit necessitatem antecedentem, non est quia applicativè tantum ad actus nostros concurrat; sed quia à prima libertatis nostræ radice, efficaci scilicet divinæ voluntatis decreto, substantiam & modum in nostris operationibus causante, æquivalenter condescendit ad nostram libertatem & effectum à se causatur, & illam connotat ut effectum à se causatum: unde si illud quod se tenet ex parte actus primi, his conditionibus gaudeat, esto infallibiliter inferat operationem, illius libertatem non impedit, sed firmabit.

ARTICULUS IV.

an operationes Christi Domini fuerint valoris meritorij simpliciter infiniti?

§. I.

Quibusdam præmissis referuntur sententia.

Notandum primò: consulto me non dixisse, an Christi meritum fuerit infinitum simpliciter, sed an operationes ejus fuerint valoris meritorij simpliciter infiniti: ut enim rectè observat Alsticiensis relect. de gratia Christi qu. 5. art. 2. non est idem opus esse valoris meritorij infiniti simpliciter, & meritum esse infinitum simpliciter; quia ut meritum sit infinitum, non sufficit quod sit de se sufficiens ad faciendum libi debitum quodcumque præmium, etiam infinitum, sed insuper requiritur quod importet actuale jus ad præmium infinitum, qui enim meretur, jus sibi acquirit ad præmium suscipiendum; ut autem quis acquirat sibi jus ad præmium suscipiendum, præter valorem operis, requiruntur plura alia, præsertim quod opus ordinetur ad præmium & mercedem, ut supra art. 1. observavimus.

Notandum secundò: Quod licet in operationibus Christi, ratio meriti & satisfactionis simul reperiantur, ut docet D. Thomas loquendo in particulari de passione Christi, infra qu. 48. art. 1. & 2. ratio tamen meriti non est omnino eadem cum ratione satisfactionis: ista enim respicit malam personæ offensam, ut repellendum; illa verò bonum merentis, ut à Deo obtinendum; unde dicimur Deo pro nobis satisfacere, nobisque mereri à Deo, vel apud Deum. Item valor satisfactorius sumitur ex dignitate personæ, valor autem meritorius ex ipsius sanctitate. His præmissis,

Circa propositam difficultatem duæ versantur sententiæ. Prima negat operationibus Christi Domini valorem meritorium simpliciter infinitum. Ita Scotus & ejus Discipuli, qui licet dicant Christi meritum fuisse infinitum, volunt tamen hanc infinitatem non esse propter valorem & dignitatem intrinsecam ipsius operis meritorij Christi, sed propter extrinsecam acceptationem Dei, quia videlicet fuit à Deo acceptatum pro infinitis posteris Adæ, si futuri essent. Eandem sententiam docet Joannes Medina, Codice de penitentia, tract. 3. quæst. 1.

Oppositam sententiam, affirmantem operationes Christi valorem meritorium simpliciter infinitum continere, docent omnes alij Theologi tam domestici, quam extranei; illaque magnum habere videtur fundamentum in Extravaganti *unigenitus*, de penitentia, & remissionibus ut patebit ex mox dicendis.